

Izhaja
vsakoga 10. in 25.
v mesecu.

Naročnina do
konca leta 1926
30 Din.

Številka pošto-
čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Ljudska Samouprava

Glasiło gospodarstva, prosvete in politike.

Uredništvo
in upravnništvo:
Kočevje št. 18.

Telefon šte. 5.

Oglasi:
mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina: Izbira in menjava stranke. — Pismo iz Ljubljane. — Nova vlada. — Iz Narodne Radikalne Stranke. — Tedenske vesti. — Dopisi. — Podlistek: Statuti Narodne Radikalne Stranke. — Inserati. —

Izbira in menjava stranke

V zadnjem članku na tem mestu smo prevdarili, kaj je stranka, za kaj je potrebna in kako funkcionira v javnem in državnem življenju ljudstva. Rekli smo, da je politična stranka organizirana skupina volilcev, ki na podlagi določenega programa posredno vrši in neposredno kontrolira vršitev javnih poslov. Politična stranka ustvarja in garantira samoupravo ljudstva.

Iz tega sledi, da izbira stranke ni izključno zasebna stvar posameznika; izbira stranke po posamezniku tangira tudi vseobče javne interese. Zato mora biti izbira stranke temeljito prevdarena.

V katero stranko naj torej vstopim? Predvsem v tisto, katere program in delovanje odgovarja mojim osebnim nazorom o svetu in življenju; moja načela etike in svetovnega naziranja se morajo v splošnem kriti z načeli stranke. Oboje pa mora biti v skladu z javnimi interesi, z interesi splošnosti, z interesi civilizacije in napredka, ter določno izraženo v programu stranke.

Ta načela morajo odgovarjati zgodovinskemu razvoju ljudstva, njegovi gospodarski stopnji ter socialni razvitosti, predvsem pa

njegovemu značaju. Program stranke mora biti tako prirojen na potrebe ljudstva, da ustvarjanje strankinega programa pomeni istočasno etični, gospodarski in socialni napredek ljudstva. Prirojen mora biti tako, da slabe strani ljudstva zatira, dobre pa razvija k popolnosti. Navajati mora ljudstvo na čisto življenje, mu vzbujati veselje do dela, do ustvarjanja, pravilnega štedenja ter povdarjati vse točke, ki so v stanu pomnožiti ljudsko blagostanje in s tem tudi blagostanje vsakega posameznika.

Izhajajoč iz tega edino pravilnega stališča splošnega blagra je obsojati in zavreči kot enostranske in škodljive vse stranke s takozvanim razrednim programom, to je stranke, ki priznavajo in demagogično v nebesa povzdigujejo samo en del ljudstva, n. pr. samo delavce ali samo kmete. Tako izključno poklicno ali razredno organiziranje volilcev je nezdravo in škodljivo, ker vodi do napetih razmer med državljani iste države ter hudih razrednih bojov in sovražnosti, ti pa k revolucijam, to je nasilnim preobratom v vladi in državi mesto k evoluciji, to je postopnemu harmoničnemu razvoju vseh stanov in poklicev z naravnim napredkom.

Izhajajoč iz stališča vsesplošnega blagra je enako obsojati tudi vse one stranke, ki

na mesto splošnih etičnih načel v programu postavljajo kot edini etični kriterij za delovanje v javnosti nauke svoje vere. To je preozko etično obzorje, ki poleg tega izrablja čustvenost in mističnost ter prenaša v politično areno to, kar bi moralo ostati zaprto v srcu in v svetih hramih. Konkurenca takih strank med seboj nujno vzbuja brezmejno strastne brezobzirnosti in nepotrebno sovraštvo med deli istega naroda ter vodi nujno k razbitju i mnogoverskega ljudstva i njegove države.

Razumen, inteligenten in prosvitljen, svoboden državljani bo torej, izhajajoč iz edino pravilnega stališča splošnega blagra in postopnega, organskega, solidnega napredka celote, izbral v državo stranko, in sicer tako, ki tako po svojem vsedržavnem programu, kot po svoji vsedržavni organizaciji in vsedržavnem območju garantuje solidno vsesplošno sodelovanje in harmoničen napredek vseh stanov in poklicev.

Za tak cilj pa niso sposobne niti izključno stanovske ali razredne niti verske ali naravno omejene pokrajinske ali provincijalne stranke, ampak samo vsesplošne, vsedržavne stranke.

Nastaja le še vprašanje, če smeš stranko menjati?

Statuti Narodne Radikalne Stranke

usvojeni na Zemaljski Radikalni Konferenciji održanoj 21. i 22. novembra 1911. god. u Beogradu, i izmenjeni u sednicama Glavnog Odbora Radikalne Stranke iz cele zemlje, održanim 25., 26., 27. i 28. septembra 1920 godine u Beogradu.

(Nadaljevanje.)

On se stara za prihode i unosi ih u svoju kasu. On sastavlja godišnje budžete svih ustanova kojima on rukuje, i motri da se po njima troši. On daje dozvole za ustanovljavanje klubova sa čitaonicama i rastura ih, ako budu radili protiv interesa stranke. On raspravlja sporove između strankinih organizacija i razrešava odbore, koji bi i pored opomena radili protivno načelima i interesima stranke, i privremeno, do prvog nadležnog zbora, postavlja drugi odbor. On saziva Zemaljske Skupštine i mitinge i sastavlja i iznosi pred njih izveštaje, kao i priprema predloge, koji će se pred njih izneti na rešenje.

Član 14. — U sastav Glavnog Odbora ulaze: dvadesetpet članova, koji stanuju u prestonici, i koje bira Zemaljska Radikalna Skupština; po jedan član iz svakog okruga,

koga okružni radikalni odbor bira iz svoje sredine, i po jedan član iz varoši koje biraju zasebno poslanike za Narodnu Skupštinu, a koga mesni odbori tih varoši izaberu.

Svi se ovi članovi biraju svake četvrte godine. Izbor članova iz unutrašnjosti, koje biraju okružni odbori, mora biti izvršen svagda pre sastanka Zemaljske Skupštine i saopšten ovoj na prvom njenom sastanku. Ovo važi i za članove Glavnog Odbora, koje varoši zasebno biraju.

Član 15. — Prvog dana po zaključku Zemaljske Skupštine, koja je članove Glavnog Odbora izabrala, na poziv predsednika, koji je na toj skupštini predsedavao, sastaje se izabrani članovi Glavnog Odbora u prvu svoju sednicu i na njoj konstituisati, izabравši iz svoje sredine: predsednika, dva potpredsednika, tri sekretara, od kojih će jedan biti glavni, i blagajnika.

O ovom konstituisanju Glavnog Odbora napraviće se zapisnik i u celini odmah objaviti preko glavnog organa strankinog.

Na ovoj sednici ovako sastavljen Glavni Odbor podeliće se na užu i širu odbor.

U užu odbor mogu učiti svi članovi koji

stalno žive u prestonici, a širi odbor čine svi članovi Glavnog Odbora.

Upraznjena mesta članova Glavnog Odbora popuniće sam Glavni Odbor izborom, ako je upražnjeno mesto člana, koga Zemaljska Skupština bira. Ako je pak upražnjeno mesto člana, koga okružni ili mesni odbor bira, onda će dotični okružni ili mesni odbor izabrati drugog iz svoje sredine i taj izbor odmah saopštiti Glavnom Odboru.

Član 16. — Predsednik Glavnog Odbora je ujedno i šef stranke.

Član 17. — Sednice užeg Glavnog Odbora drže se redovno jedanput svakog meseca, a po potrebi i više puta. Širi odbor se saziva svagda kad ima da se odluči o kakvom važnijem pitanju strankinom, po oceni samog predsednika, ili to zahte pismenim putem većina članova užeg odbora, ili dvadeset članova Glavnog Odbora iz unutrašnjosti.

Sednice i jednog i drugog odbora saziva predsednik sa glavnim sekretarom zasebnim pismima, u kojima će se svagda tačno označiti pitanja koja se imaju na sazvatoj sednici rešiti.

O tem ne more biti dvoma! Razumi se, da vsaka stranka skuša potom svojih agitatorjev in časopisov, enako verskim organizacijam, sugerirati svojim pristašem, da je neznajčno in nelepomenjati stranko. To je pač njeno sredstvo in interes vodstva vsake stranke, da drži armado skupaj, pri čemur se običajno sredstev ne izbira. Toda prevdariti je sledeče: V stranko vstopi vsakdo na podlagi določenega programa in njegovih ciljev, ki naj jih stranka ustvari. V stranko sem torej vstopil, da te strankine cilje soustvarjam. Na tej podlagi in v te namene je zbrala stranka pristaše. Ako pa stranka svoj program in svoje delo zanemarja, ali ga vsled nesposobnosti, ali nemarnosti, ali špekulativnosti vodstva ne vrši in ni upanja, da bi ga vršila, nastaja vprašanje, ali sem še vezan na stranko, ki tega ne vrši, v kar se je zavzela ob mojem vstopu? Ali naj bom jaz soodgovoren za nedelo vodstva ali za špekulacije klike, ki se je morda polastila strankinega vodstva? Nastaja mučen položaj, iz katerega je za svobodnega moža le eno izhodišče: zapustitev take stranke. To je v takih slučajih moralna dolžnost volilca, tako svoji vesti kot javnosti in javnim interesom nasproti. Isto velja, ako sem bil zapeljan, da sem vstopil v nesposobno in ne odgovarjajočo stranko. Vztrajati v katerisikoli bodi stranki proti svojem prepričanju, je nemoralno.

Ni torej nemoralno zapustiti stranko in si izbrati drugo po svojem notranjem prepričanju, nemoralno je le vztrajati v stranki, ki ne vrši ali ne more vršiti nalog svojega programa in splošnosti in biti tako sokriv na zastajanju javnih poslov in zastajanju splošnega napredka. Dr. S.

Pismo iz Ljubljane.

Ljubljana, začetkom aprila 1926.

Po dolgem neplodnem sporu med ljubljanskimi radikali se je na pritisk Beograda končno spor le likvidiral ter ustanovilo za območje ljubljanske mestne občine enotno organizacijo Narodne Radikalne Stranke, ki šteje nad 500 organiziranih članov. Na čelo Mestnega odbora te organizacije je stopil soglasno

Ovakvi pozivi dostavljajo se članovima Glavnog Odbora blagovremeno neposredno ili preko pošte kao preporuka. Pozvani članovi Glavnog Odbora dužni su odmah izvesti pismenim putem predsednika mogu li na sednicu doći.

Član 18. — Na sednici Glavnog Odbora ne mogu se raspravljati niti rešavati nikakva druga pitanja, koja nisu u pozivu za sednicu označena. Izuzetno može predsednik Glavnog Odbora, u slučajevima hitne prirode, izneti na rešenje pred Glavni Odbor i drugo koje pitanje, i ako ga nije u dnevni red za sazvatu sednicu stavio.

Ako bi koji član Glavnog Odbora želeo da se o kom drugom pitanju donosi odluka, saopštiće ga na sednici Glavnog Odbora, posle iscrpenog dnevnog reda, i ako potrebu odluke o tom pitanju bez diskusije usvoji Glavni Odbor staviće se to pitanje u dnevni red za prvu narednu sednicu.

No u dnevni red sednice Glavnog Odbora mora ući svagda pitanje, zbog koga su sednicu šireg Glavnog Odbora zahtevali većina članova užeg odbora ili dvadeset članova Glavnog Odbora iz unutrašnjosti.

(Dalje prih.)

izvoljeni Dr. Vladimir Ravnihar, bivši državni poslanec za mesto Ljubljano. Ta srečni izbor garantira, da se bo naša ljubljanska organizacija razvila solidno, zdravo in smotreno.

Izkustva kažejo, da bistvo in obeležje vsaki organizaciji dajejo vodilni njeni moške. Po njih lastnostih, tendencah, ciljih in zmožnostih lahko sklepamo na razvoj organizacije, ki jo vodijo. Ljubljansko radikalno organizacijo vodijo, v kolikor je razvidno, predvsem tri precej markantne osebnosti: Dr. Vladimir Ravnihar, Dr. Niko Zupanič in Dr. Miroslav Lukan. Vsak od teh treh mož predstavlja politični tip zase. Ker ima Ljubljana glasom Statutov NRS čin samostojnega okrožja, ker voli lastnega poslanca, je vzpričo navedenega poznavanje vodilnih mož tembolj važno.

Dr. Vladimir Ravnihar je star parlamentarec, odločno nacionalni borec in Sokol ter mož skrbno gojene kulture in tradicije. Ljubljenec mladine ter vseh onih, ki imajo tudi v javnem življenju radi fino formo in bonton. Tipični predstavnik in voditelj srednjega meščana in malega človeka, predvsem obrtnika in meščana. Tu je njegova bodočnost, ako se bo ob primerni energiji in vztrajnosti umel otresti gotovih izkoriščevalcev vseh večjih pojavov v Ljubljani, kar mu kot možu absolutno čistih rok in natančne vesti ne bo pretežko. Pod temi predpogoji je politična bodočnost Dr. Ravniharja in visoka misija Narodne Radikalne Stranke v Ljubljani osigurana.

Dr. Miroslav Lukan, bivši veliki župan ljubljanske oblasti, je bolj mož diplomacije in dobre kombinacije kot pa podrobnega organizacijskega dela. Ne manjka mu politične ambicije in dalekovidnosti. Kot tak je vodstvu stranke v Ljubljani absolutno potreben ter bo igral, ako vztraja, še večje vloge v javnem življenju.

Dr. Niko Zupanič je tretja vidljivejša osebnost v ljubljanskih vrstah Narodne Radikalne Stranke. Zapustivši še pred svetovno vojno Slovenijo, je vstopil v državno službo v Srbiji, se je med vojno pridružil Trumbiću in Jugoslovanskemu Odboru, pozneje pa je prešel k Pašićevi skupini v emigraciji. Leta 1921 se ga je postavilo v službo pri bivšem Deželnom Muzeju v Ljubljani, da kot učenjak uveljavi svoje znanje na etnografskem polju ter je šef etnografskega muzealnega oddelka. Obenem se ga je poverilo s poverjeništvom NRS v Sloveniji. Dr. Niko Zupanič je mož prijetnih družabnih form, vsekakor interesanten pojav na polju etnografije in marljiv kombinator. Večjih političnih ali organizacijskih talentov mu pa ne prisojajo niti najbližji prijatelji. Njegovo delovanje na političnem polju se omejuje v splošnem na organiziranje železničarjev, zlasti v Šiški. Na deželi nima sreče. Kot ev. voditelj levega krila Mestne organizacije utegne igrati še lepo vlogo ter tvoriti potrebno dopolnilo k gornjima voditeljima.

Kot bivši poverjenik takrat še neizorganizirane NRS v Sloveniji je bil Dr. Zupanič vpoklican za ministra Slovenije brez portfeja v volilni radikalni vladi od decembra 1922 do marca 1923 ter je kandidiral kot nosilec radikalnih list v Sloveniji. Kot znano, ni dosegel uspeha.

Odkar se je doseglo formalno edinstvo, vrste NRS v Ljubljani stalno naraščajo. Naraščaj bi bil bistven večji, ako bi Beograd odločno podprl radikalno gibanje v Sloveniji. Predpogoj te pomoči pa je enotna absolutno zanesljiva in strumno organizirana NRS po vseh slovenskih oblastih. V ta namen bo treba pri izbiri članov postopati rigoroznejše ter biti

previden zlasti pri sprejemanju bivših komunistov, kjer se nikdar ne ve, kdo jih pošilja in kaj je motiv. Ta previdnost je tudi predpogoj za plodovit razvoj stranke v Ljubljani.

„Ljudska Samouprava“ je bila v Ljubljani v splošnem simpatično sprejeta. Izzvala je krepko debato v Mestnem odboru, ki pa ne spada v javnost. List naj v začetni smeri samo krepko orje dalje in popolen uspeh mu ne izostane.

Censor publicus.

Nova vlada.

Za velikonočne praznike smo nenadoma dobili vladno krizo. Izval jo je nepreračunljivi Stepan Radič, vodja seljaškega hrvaškega kluba. Še 30. marca je glasoval soglasno njegov klub v parlamentu za odgoditev sej parlamenta do 5. maja t. l., da se med tem pripravi delo za poslance v zbornici, par ur nato je pa ultimativno zahteval sklicanje parlamenta za 8. april ter razpravljanje o vloženi interpelaciji glede očitkov korupcije, ki si jih dva mlada privatna beograjska gospoda očitata po časopisih in pred sodiščem, od katerih je eden sin min. predsednika Pašića. Ker sklepa parlament avtonomno, ni bilo mogoče tej njegovi zahtevi brez ponižanja parlamenta ugoditi, nakar je Nikola Pašić vsled nesoglasja med obema vladnima grupama podal ostavko celotnega kabineta. Na konzultacijah po kralju so se vse stranke izrekle za vstop v vlado, nekatere pogojno, to je brez Nikole Pašića, druge brezpogojno. Da bi ne bila njegova oseba ovira in da bi poslanski klub NRS dobil popolnoma proste roke za vsako kombinacijo, je Nikola Pašić predlagal, da naj radikalni klub mesto njega designira Nikolo Uzunovića, ministra gradjevin, za ev. ministrskega predsednika, nakar je dobil g. minister Uzunović od kralja mandat za sestavo vlade. S to šahovsko potezo je dobil radikalni klub na podlagi od ostalih strank kralju podanih izjav prosto pot za sestavo vlade, s katerokoli si bodi stranko, torej tudi brez Radiča. Videč, da utegne biti porinjen v opozicijo, je Radič takoj kapituliral in pristal na vse, kar so zahtevali radikali, nakar je gospod Nikola Uzunović kot predsednik vlade dne 8. t. m. sestavil sledečo vlado:

predsedništvo vlade in zastopnik ministrstva za finance: Nikola Uzunović (NRS);

minister za zunanje zadeve: dr. Momčilo Ninčič (NRS);

minister za vojno in mornarico: general Dušan Trifunović;

minister za pravosodje: Marko Gjuričič (NRS);

minister za prosveto: Stjepan Radič;

minister za notranje zadeve: Boža Maksimović (NRS);

minister za železnice: Krsta Miletič (NRS);

minister za javna dela: Milorad Vujičić (NRS);

minister za vere: Miša Trifunović (NRS);

minister za izenačenje zakonov: Milan Srskič (NRS);

minister za agrarno reformo: Pavle Radič (HSS);

minister za pošto in brzojav: dr. Ivan Šuperina (HSS);

minister za šume in rude: dr. Nikola Nikić (HSS);

minister za poljedelstvo in vode: Vasa Jovanović (NRS);

minister za socialno politiko: Milan Simonović (NRS);

minister za trgovino in industrijo: dr. Iv. Krajač (HSS);

minister za narodno zdravje: Slavko Mišetič (NRS);

Razun Milorada Vujičića in finančnega ministra, ki bo šele določen, je vlada torej ista kot je bila pred krizo, z izjemo, da ni v njej Nikole Pašića, ki bo kot šef stranke prevzel tudi predsedstvo poslanskega radikalnega kluba.

Za vstop v vlado se je izrekla tudi SLS. Ker je pa Stepan Radić izrazil željo za sodelovanje po starem programu le, ako se ne vzame SLS v vlado in je Radić močnejši kot SLS, vzpričo dovoljnega števila poslancev vladnih strank ni našla NRS povoda, da bi prevzela v vlado še SLS.

Iz NRS.

Proslava osemdesetletnice Nikola Pašića se vrši dne 22. maja 1926 na kar naj-svečanejši način v Beogradu.

Celje. „Ljudsko Samoupravo“, katero ste nam poslali v preskromnem številu in vam zato pošiljamo naslove, pristrčno pozdravljamo. Naj bo znanilka tudi naše pomladi! Naša organizacija v Celju se krepko razvija in stalno narašča. Naš klub v mestnem občinskem zastopstvu vrši kot reprezentant stranke in našega volilstva odlično svojo dolžnost ter se vsled tega stalno pomnožuje. Imamo veliko nalog pred seboj in lepe načrte; tekom leta 1926 jih upamo realizirati. Toda o tem prihodnjič! Zaenkrat pa pogumnim in pionirskim kočevskim radikalom naše bratske pozdrave!

Mozelj. Dne 7. marca t. l. se je v gostilni Rom vršil občni zbor tukajšnje krajevne organizacije NRS, ki šteje 53 članov. Predsednik in ustanovitelj te organizacije, ki obstoja že peto leto, gospod Franc Hiris je otvoril navzlic slabemu vremenu močno obiskano zborovanje, podal letno poročilo, nato pa je oddal besedo srezkemu predsedniku Dr. Ivanu Sajovicu iz Kočevja. Ta je v stvarnem daljšem govoru v slovenskem in nemškem jeziku podal interesantno politično poročilo od l. 1923 dalje ter naznačil smer-nice bodoče državne politike. V zvezi s tem se je dotaknil perečih gospodarskih vprašanj okraja ter predložil načine rešitve. Za njegov izčrpno in zanimivo stvarno poročilo mu je zbor soglasno izrekel zahvalo in izrazil željo, da bi v Kočevju izhajal zopet list kot skupno glasilo. Dr. Sajovic je obljubil storiti, kar je v njegovi moči, nakar se je sklenilo, da se mora na list vsak član naročiti in ga širiti po najboljših svojih močeh. Pri nato se vršecih volitvah je bil izvoljen za bodoča štiri leta sledeči odbor NRS Mozelj soglasno: predsednik Avguštin Aber, posestnik v Mozlju; podpredsednik Franc Hiris, posestnik in trgovec v Verderbu; tajnik Josip Lovšin, posestnik v Mozlju; blagajnik Alojzij Arko, posestnik v Rajndolu; za odbornike in zaupnike pa: Ivan

Putre za Turkovo Drago, Franc Vardjan ml. za Škrilj, Zdihovo in Mušjovas, Ivan Ulčar za Kočarje, Josip Verderber za Kačji potok, Fr. Kerše za Suhi potok, Ivan Mohor za Mozelj ter za preglednike računov Franc Vardjan st., posestnik in trgovec iz Škrilja, Lovro Klein-dienst, učitelj na Škrilju, ter Vilko Stalzer, krojaški mojster in posestnik v Mozlju. Za blagajno organizacije Mozelj je nabral novi blagajnik blizu 300 Din. Iz Naroda za Narod!

Novilazi. V nedeljo dne 11. t. m. se vrši občni zbor organizacije NRS Novilazi ob 3. uri popoldne pri Springerju. Dostop le za člane. Predsednik in tajnik.

Tedenske vesti.

Tej številki prilagamo položnico ter prosimo za čimprejšnjo poravnavo naročnine. List stane do konca leta 1926 30 Din, ki jih bo sigurno vsak naš član ali prijatelj z veseljem žrtvoval za dobro stvar.

Brači i sestrama pravoslavne vere: sretan Uskrs!

Novi ministerski predsednik, dosedaj minister gradjevin, gospod Nikola Uzunović, je rojen 1863 v Nišu, je po poklicu profesor ter je že nad 30 let narodni poslanik. Nikola Uzunović je mož izvanredno finih manir, visoke inteligence in kulture, srčno jako dober človek ter priljuden in ljubeznjiv z vsakomur. Je poštenjak od pete do glave, čistih rok in čiste vesti, tako da ga tudi nasprotniki visoko cenijo. Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi s pri-srčnim: Na mnogaja ljeta!

Dijaški dom v Kočevju je kupil Julij Wenuschevo palačo v Kočevju ter s tem lepo zaokrožil svoje dosedanje posest. Gोजenci srednješolci bodo s prihodnjim šolskim letom stanovali v obeh palačah. Interni red se bo s prihodnjim šolskim letom preuredil in zmoderniziral po švicarsko-francoskem vzorcu. Prostora bo za ca 120 dijakov tukajšnje realne gimnazije. Na tej res lepi pridobitvi je društvu samo čestitati.

Dopisi.

Kočevje. Tukajšnji listič nemških nacionalcev nazvan po domače „Gottscheer Tratsche“ je prinesla za Velikonoč dolgo krvavo klobaso o eksodusu iz mestne občinske seje kočevske dne 30. marca t. l. ter slavi ta precej nezreli čin „der prominenten Vertreter der angestammten Gottscheer Bürgerschaft“ kot izvanredno junaško dejanje teh odličnih nemških zastopnikov. Da bo slave takoj konec, povejmo, da so ti „odlič-njaki kočevskega meščanstva“ tri dni na to pri ponovno z istim dnevnim redom sklicani seji soglasno odobrili in glasovali za to, kar so tri dni preje kot tako škod-ljivo za mestne interese označevali, da so smatrali za potrebno, da zapuste sejo in da se napiše velikansko klobaso o tem v „Gottscheer Zeitung“. Vsekakor resno in

odlično zastopstvo! Ker pa v tej klobasi imenoma zaničujejo naše slovenske delavce, obrtnike, uradnike itd., sebe pa hvalijo kot „odlične zastopnike dednega kočevskega meščanstva“, naj nam bo dovoljeno te „dedne meščanske odličnjake kočevarstva“ tudi ne-koliko bližje pogledati! Gospodje tvorijo po-sebno omizje, ki so ga krstili za „Deutscher Klub“. Člani tega dajčkluba, „odlični in dedni zastopniki nemškega kočevarstva“, ki pri sejah občinskega odbora sveto zatrjujejo, da ne znajo državnega jezika, so sledeči gospodje: steklar Adolf Kraus (po rodu Hrvat), mizar Adolf Fornbacher (po rodu Hrvat), gostilničar Eduard Tomitz (po rodu Hrvat), glavni za-ložnik Matija Rom (rodom iz Črnega po-toka), trgovec Alois Kresse (rodom iz Konca pri Staricerkvi), čevljar Josip Hönigmann (rodom iz Željne), gostilničar Franc Schleimer ter Franc Verderber iz Mahovnika. Njih vodja je odvetnik Dr. Hans Arko, poreklom Ribničan. Ti nemški gospodje so torej dika in odlika „dednega kočevskega meščanstva“, rodom iz Hrvatske, Ribnice ter bližnjih in daljnih vasi. Za tako „prominentne zastop-nike“ pa mi kočevskega meščanstva res ne zavidamo in mu jih v lastnem interesu prav iz srca privoščimo! Samo nekaj moramo popraviti, o čemur se bomo pa še sicer po-menili: člankar pravi, da kar je sklenila imenoma našeta večina, da tega mesto, „die Stadt, die zahlende“, noče. Mi mislimo, da vodo in elektriko, za kar se je šlo, plačuje vsak, ki jo vživa, pa naj bo to „prominentni zastopnik dednega meščanstva“ ali pa dela-vec z žuljavo toda pošteno desnico! Od in-direktnih davkov in mestnih doklad plačujejo Slovenci, če še hočete, da se to diskutira, dobrih 70%, Nemci pa komaj 30%, od di-rektnih nakladom podvrženih davkov pa pla-čujeta Trboveljska in tvrdka A. Kajfež s Tex-tilano, Merkantilno, parno žago in vinsko veletrgovino $\frac{9}{10}$, vsi ostali davkoplačevalci, Slovenci in Nemci, pa le $\frac{1}{10}$ doklad. Pisec krvave klobase v „Gottscheer Zeitung“ kaže torej precejšnje ignorantstvo. Sicer pa plača slovenski delavec, uradnik ali obrtnik sigurno toliko občinskih davščin, kolikor vsakdo, ki je le — mož svoje žene. To ve tudi pravo nemško meščanstvo, ki to „prominentno za-stopstvo“ enako z nami — pravilno ocenjuje.

Kočevje. V zadnjem času so stari nemško-nacionalni „šarfmarhiji“ zopet začeli nemško-nacionalno gonjo in hujskanje. Ne moremo se načuditi drznosti, da si ti ljudje sploh upajo s hujskarijami na dan, ko bi bilo v njih največjem interesu, da se skrijejo v mišje luknje. Hujskaški smrad prihaja od dveh društev, ki so jih nekako izmoledovali po vojni. To se ne bo trpelo in hujskaškim hidram se bo glavo strlo, pa naj stane kar hoče! Sejo koč. mestnega odbora so ti ljudje dne 30. marca očitvidno le zato zapustili, da so mogli v lističu za Velikonoč hujskati mesto in okolico v posebno nesramnem in lažnji-vem članku. Gospodje sejejo veter — želi bodo vihar.

Izdaja za konzorcij in urejuje Pavle Homan, Kočevje. Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Glavnica . 3,000.000 Din
Rezerve proti 700.000 „
Stanje vlog 20,000.000 „

Brzojavni nasl.: Merkantilna

Telefon interurban:

Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.

MERKANTILNA BANKA

centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA

kupuje in prodaja dolarje in druge valute, vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnovčenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko.

Je dragovolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.

Obrestovanje vlog od dneva pologa do dneva dviga:

brez odpovedi . . . 5%
na 1 mesečno odpoved 6%
na 3 mesečno odpoved 7%
na 6 mesečno odpoved 8%

Rentni in invalidski davek plača banka sama.

Uradne ure: od 9. do 12. predpol. in od 3. do 5. ure popoldne.

Mali oglasi.

Cena besedi 2 Din, najmanjša pristojbina 10 Din.

Koncesionirana splošna posredovalnica v Kočevju

izvršuje po najnižjih cenah vsakovrstna posredovanja, pozvedovanja in gospodarska navodila. Oddaljenim se pismena naročila takoj pismeno rešuje.

Slamoreznico

kupi Dijaški Dom, Kočevje.

Posestvo, pol grunta

hiša, gospodarska poslopja, prvovrstne njive in mladi gozdovi, se proda na Rogatem hribu. Naslov pove uredništvo.

Stavbišče v Kočevju

ob Ljubljanski cesti kupim. Ponudbe na upravništvo pod „Stavbišče“.

Levstek & Oblak

:: Rakek. ::

Veletrgovina špecerijskega blaga, vsakovrstne železnine, moke in poljskih pridelkov - Portland-cement - Mineralna voda - Pšenična moka iz najboljših domačih in banaških mlinov vedno v zalogi. Ceniki na razpolago.

Brzjavke: Leo Rakek. Telefon interurb. 9.

Hiša z gospodarskimi poslopiji

in okroglo 90 orali zemlje se proda. Hiša enonadstropna in dobro ohranjena se nahaja v Gorenjem Mozlju pri Kočevju; je pripravna za vsako trgovino, gostilno in mesarijo, je v neposredni bližini farne cerkve. V hiši je na razpolago lepo stanovanje z obširnimi lokali za gostilniško obrt ter ledenico in kletmi, ki se je tukaj izvrševala že od njenega obstoja dalje. V gostilni se je iztočilo letno nad 20.000 litrov vina ter piva v dvakrat toliko količini. Hiša leži ob prometni cesti Kočevje-Črnomelj. Ima pripravljene hleve za trgovino z živino in prešiči. Kraj je zelo prometen in prebivalstvo dobro situirano. Le nekoliko podjetnemu posestniku je tukaj eksistenca odlično utemeljena. — Vsa pojasnila daje koncesionirana Splošna posredovalnica v Kočevju.

Hiša

v sredini mesta Kočevje na prodaj. Pojasnila daje upravništvo Ljudske Samouprave.

Ferdinand Wolf

soboslikar,
stavbeni in pohištveni pleskar,
ličar, črkoslikarstvo.

Kočevje 217.

Izvršitev točna! Cene zmerne!

3-1 Se priporoča!

Anton Bizjak, čevljarska delavnica Borovnica

izdeluje in oddaja svoje čevljarske izdelke zlasti moško trpežno obutev najceneje.

3-2

Kavarna Zurl - Schleimer

Glavni trg Kočevje.

Zbirališče kočevske inteligence in poslovnega sveta.

Al. Schleimer
kavarnar.

Luka Žitko, kolarstvo, Vrhnika

izdeluje priprosta in elegantna kompletna vozila vsake vrste po najzmernejših cenah in kupuje ali jemlje za delo v zameno jesenov in brstov les.

P. t. potnikom in posetnikom Kočevja ter cenj. meščanstvu se priporoča

HOTEL „TRST“, Kočevje

Prvovrstna kuhinja. Najboljša vina.

Sobe za tujce. — Avtogaraža.

J. Klemenčič
hotelir.

3-2

ZOBNI ATELJE BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche
izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

CENE IN DELO BREZ KONKURENCE!

Pozor!

Poljedelci in obrtniki!

Brezkonkurenčno si nabavite Vaše potrebščine, kakor: železo, pločvino, žičnike, žico, štedilnike, razno kovaško, ključavničarsko, mizarstvo in drugo obrtniško ter poljedelsko orodje, barve, razne lake, bencin, olje, firnež itd. Poljedelski stroji, razni plugi, brane, slamo-reznice, mlatilnice, čistilnice pri stari na novo urejeni tvrdki

Fr. Göderer nasl. FR. HUBER, Kočevje.

Zaloga najboljšega cementa in drugih stavbenih potrebščin.

Zaloga smodnika in vseh drugih lovskih potrebščin.

3-2

DIJAŠKI DOM, Kočevje.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagoškim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija. Popolna prvovrstna oskrba. Nizke cene.

ŠTEVILO MEST OMEJENO NA 65 GOJENCEV.

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 11. ure dopoldne in ob sejnih od 8. do 12. ure dopoldne.

Stanje vlog dne 1. januarja 1926:
Din 19.117.539/23

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%
Obrestna mera za hipoteke 8%
Obrestna mera za menice 12%